

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.2.7.2024

Pani Joanna Dura
Dyrektor

Żłobek nr 3 w Kędzierzynie-Koźlu
ul. Piotra Skargi 25
47-224 Kędzierzyn-Koźle

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/002/LOP – Bezpieczeństwo podopiecznych placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadzonych na terenie województwa opolskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Żłobek nr 3 w Kędzierzynie-Koźlu ¹ , ul. Piotr Skargi 25, 47-224 Kędzierzyn-Koźle
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Dura, Dyrektor Żłobka ² – od 1 kwietnia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie warunków lokalowych spełniających wymogi określone dla żłobków 2. Zatrudnienie personelu spełniającego wymogi określone w obowiązujących przepisach
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024 (do zakończenia czynności kontrolnych w jednostce), z uwzględnieniem okresu wcześniejszego, jeżeli ma związek z zakresem kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Paweł Toczek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/91/2024 z 1 października 2024 r.

(akta kontroli str. 1, 357)

¹ Dalej: Żłobek.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W objętym kontrolą okresie Żłobek prowadzony był w budynku i pomieszczeniach spełniających wymagania sanitarno-lokalowe oraz wymogi bezpieczeństwa pożarowego. Dzieciom zapewniono minimalne powierzchnie pomieszczeń przeznaczone na ich zbiorowy pobyt, zgodnie z normami wynikającymi z obowiązujących przepisów. W budynku przeprowadzano też wymagane obowiązującymi przepisami okresowe kontrole stanu technicznego. Stwierdzono jednak, że w wyniku braku należytej staranności w zakresie zapewnienia podopiecznym bezpiecznych warunków pobytu w Żłobku, doszło do powstania sytuacji stwarzającej zagrożenie dla ich zdrowia.

Skład zatrudnionego w Żłobku personelu dostosowany został do liczby uczęszczających dzieci, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat trzech⁵. Dyrektor oraz opiekunowie posiadali kwalifikacje niezbędne do zatrudnienia na zajmowanych stanowiskach, stale je podnosząc poprzez udział w szkoleniach.

Stwierdzono jednak, że Żłobku nie zatrudniano pielęgniarki lub położnej oraz dopuszczono do pracy dwóch pracowników, którzy nie przedłożyli zaświadczeń o niekaralności, co stanowiło naruszenie przepisów ustawy o żłobkach.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2024 r., poz. 338, ze zm. Dalej: ustawa o żłobkach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków lokalowych spełniających wymogi określone dla żłobków

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z decyzją wydaną 4 kwietnia 2019 r.⁶ przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kędzierzynie-Koźlu⁷, Żłobek spełniał wymagania sanitarno-lokalowe określone w przepisach rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy⁸, jak również dysponował odpowiednimi warunkami do higienicznego spożywania posiłków i odpoczynku. W Żłobku zapewniono możliwość objęcia opieką 100 dzieci, w czterech grupach wiekowych, co wynikało zarówno z treści ww. decyzji, jak i dokumentów określających jego organizację i zasady funkcjonowania⁹. W wyniku przeprowadzonych oględzin¹⁰ stwierdzono, że kontrolowana jednostka dysponowała pomieszczeniami przeznaczonymi na zbiorowy pobyt dzieci o powierzchniach odpowiednio dla:

- a) grupy I - sala dzienna 25,83m², sala dzienna 47,43 m² i sypialnia 22,92 m²;
- b) grupy II - sala dzienna 52,38 m², sala gimnastyczna 34,22 m² i sypialnia 24,42 m²;
- c) grupy III - sala dzienna 80,77 m²;
- d) grupy IV - sala dzienna 77,36 m²;
- e) grup III i IV - sala gimnastyczna 51,89 m².

(akta kontroli str. 23-48, 55-76, 133-150)

Oprócz ww. pomieszczeń, dla każdej z grup wyodrębniono pomieszczenie sanitarne oraz miejsce przeznaczone do spożywania posiłków. W budynku znajdował się balkon zlokalizowany na pierwszym piętrze, a na zewnątrz ogród z tarasem, na terenie którego dzieciom zapewniono dostęp do piaskownicy. Na terenie Żłobka nie został urządzony plac zabaw. Teren Żłobka w całości był ogrodzony oraz objęty monitoringiem składającym się z systemu kamer, ograniczając tym samym dostępność dla osób postronnych. Wejścia do budynku zabezpieczono wideodomofonem, a drzwi otworzyć mógł tylko personel znajdujący się w jego wnętrzu.

(akta kontroli str. 23-48, 340-341)

Stosownie do art. 60b ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹¹ w Żłobku prowadzono rzetelnie książkę obiektu budowlanego, która zawierała wpisy z wymaganych i przeprowadzonych w obiekcie kontroli¹², a także zalecania z nich wynikające.

(akta kontroli str. 184-212)

Obiekt, w którym funkcjonował Żłobek, zgodnie z art. 62 ust. 1-2 Prawa budowlanego, poddawany był wymaganym kontrolom okresowym stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej, estetyki (również jego otoczenia)

⁶ Decyzja nr 2/A/HDM/2019.

⁷ Dalej: PPIS Kędzierzyn-Koźle.

⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 72. Dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań lokalowych.

⁹ Tj. Statut oraz Regulamin Organizacyjny.

¹⁰ W dniu 24 października 2024 r.

¹¹ Dz. U. z 2024 r., poz. 725, ze zm., dalej: Prawo budowlane.

¹² Były to m.in. kontrole w zakresie sprawności instalacji elektrycznej i gazowej, systemów przeciwpożarowych, systemów kominowych oraz kontroli stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej całego obiektu budowlanego, estetyki obiektu i jego otoczenia wraz z kontrolą stanu technicznego obiektu budowlanego.

oraz stanu technicznego¹³. W wyniku kontroli przeprowadzonej w 2021 r., sformułowano zalecenia dotyczące realizacji następujących prac: a/ montażu klimatyzacji w kuchni na pierwszym piętrze, b/ montażu rynny i rury spustowej w celu prawidłowego odprowadzenia wody deszczowej z daszku nad bocznym wejściem do budynku, c/ likwidacji starych urządzeń placu zabaw oraz zaprojektowania i wykonania nowego placu zabaw dostosowanego dla dzieci w wieku żłobkowym, d/ otynkowania kominów murowanych. Zarówno w 2021 r. jak i w latach 2022-2024 w protokołach z przeprowadzonych kontroli, sformułowano zalecenia realizacji prac w zakresie: a/ remontu pomieszczeń pralni, b/ wykonania iniekcji i izolacji przeciwwilgociowej w pomieszczeniu piwnicy, c/ rozbiórki pozostałości po starym piecu, d/ podniesienia balustrady na klatce schodowej prowadzącej do biur do wysokości 110 cm, e/ wymiany ogrodzenia terenu, f/ wykonania windy zewnętrznej od strony tarasu na pierwszym piętrze, gdyż obiekt nie spełniał przepisów w zakresie dla osób niepełnosprawnych i poruszających się na wózku inwalidzkim.

(akta kontroli str. 213-256)

Żłobek nie zrealizował części zaleceń pokontrolnych, sformułowanych w wyniku przeprowadzonych kontroli stanu technicznego obiektu budowlanego dotyczących:

- a) wykonania iniekcji i izolacji przeciwwilgociowej w pomieszczeniu piwnicy,
- b) remontu pomieszczeń pralni,
- c) rozbiórki pozostałości po starym piecu,
- d) wymiany ogrodzenia,
- e) wykonania windy zewnętrznej od strony tarasu na pierwszym piętrze,
- f) zaprojektowania oraz wykonania nowego placu zabaw w ogrodzie.

(akta kontroli str. 23-49, 184-322)

Dyrektor wyjaśniła, że ze względu na brak środków finansowych nie zrealizowano zaleceń dotyczących wykonania pionowej izolacji ścian piwnicy, remontu pomieszczeń pralni, rozbiórki pozostałości po starym piecu, wymiany ogrodzenia terenu, dostosowania obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę windy zewnętrznej oraz wykonania placu zabaw w ogrodzie. Dyrektor każdorazowo zgłaszała ww. zalecenia w formie załącznika do budżetu miasta na etapie planowania budżetu, z prośbą o ich realizację w kolejnych latach budżetowych.

(akta kontroli str. 323-331, 420)

Stosownie do wymogów § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie¹⁴, budynek Żłobka znajdował się poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości¹⁵.

Dojście i dojazd do budynku umożliwiały dostęp do drogi publicznej, co odpowiadało wymogom § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia. W pomieszczeniach Żłobka zapewniono naturalne oświetlenie, a na jego terenie wydzielono miejsce służące do czasowego gromadzenia i segregacji odpadów.

(akta kontroli str. 23-48, 213-256)

¹³ W okresie lat 2021-2024 przeprowadzono cztery kontrole, dla których sporządzono protokół oraz dokumentację, a było to w dniach: 22 czerwca 2021 r., 14 lipca 2022 r., 10 lipca 2023 r., oraz 22 lipca 2024 r.

¹⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, dalej: rozporządzenie w sprawie warunków technicznych.

¹⁵ W wyniku przeprowadzonych oględzin nie stwierdzono w sąsiedztwie budynku źródeł promieniowania elektromagnetycznego lub hałasu mogących wskazywać na ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wymagań lokalowych, pomieszczenia przeznaczone na zbiorowy pobyt dzieci spełniały wymagania¹⁶ dotyczące zachowania odpowiedniej wysokości, utrzymywania w czystości i porządku, ograniczenia dostępu do elementów elektrycznych i grzejnych oraz środków chemicznych. Dzieciom zapewniono możliwość korzystania z urządzeń higieniczno-sanitarnych, zaopatrzonych w odpowiednią armaturę z dostępem do ciepłej wody¹⁷, a każde z nich posiadało własny nocnik, leżak oraz pościel¹⁸. Wyposażenie, a także zabawki, posiadały wymagane atesty oraz certyfikaty, a w pomieszczeniach zapewniono możliwość wietrzenia poprzez otwieranie okien, zachowania odpowiedniej temperatury i oświetlenia, jak również bezpośredniego wyjścia na teren otwarty. Opiekunom wszystkich grup zapewniono dostęp do wyposażonych apteczek oraz instrukcji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

(akta kontroli str. 23-48, 151-183)

W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono wielkość powierzchni pomieszczeń przeznaczonych na zbiorowy pobyt dzieci, opisanych w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia. Uwzględniając dane dotyczące liczby dzieci zapisanych do grup I, II, III i IV¹⁹, tj. odpowiednio 18, 22, 25 i 25 stwierdzono, iż w Żłobku zapewniono dostosowanie liczby dzieci do powierzchni pomieszczeń przeznaczonych na ich pobyt.

Zgodnie bowiem z § 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wymagań lokalowych, powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od trzech do pięciorga dzieci wynosić powinna co najmniej 16 m², a w przypadku liczby dzieci większej niż pięć, powierzchnię tę należy odpowiednio zwiększyć dla każdego kolejnego dziecka o co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekraczał pięć godzin dziennie, lub 2,5 m², jeśli czas pobytu był dłuższy.

Z uwagi na fakt, iż kontrolowany Żłobek powstał w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku, a poprzednio obowiązujące rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych²⁰ dotyczyło nowopowstałych obiektów, natomiast aktualnie obowiązujące rozporządzenie w sprawie wymagań lokalowych do starych obiektów nakazuje stosować przepisy dotychczasowe, należy uznać, iż tego typu placówki nie posiadały prawnie nałożonego obowiązku dostosowania swoich obiektów do zawartych w ww. rozporządzeniach wymagań. Wyjątek stanowią pomieszczenia znajdujące się na parterze budynku, przeznaczone dla grup III i IV, które wyremontowano oraz dostosowano w 2019 r. do potrzeb Żłobka, w związku z tym w stosunku do nich znajdują zastosowanie regulacje zawarte w rozporządzeniu w sprawie wymagań lokalowych.

(akta kontroli str. 23-48, 151-183, 340-341, 378-382)

¹⁶ Spełnienie wymagań w tym zakresie potwierdzono w wyniku przeprowadzonych oględzin w dniu 15 października 2024 r. oraz analizy protokołów kontroli przeprowadzonych przez PPIS Kędzierzyn-Koźle w latach 2021-2024.

¹⁷ W instalacji zapewniono centralny system regulacji mieszania ciepłej wody użytkowej.

¹⁸ Wymienione elementy wyposażenia były spersonalizowane, tj. każde z nich było przypisane indywidualnie do dziecka, a przechowywane były w pomieszczeniach lub szafach ograniczających do nich dostęp przez dzieci.

¹⁹ Zgodnie ze stanem na miesiąc październik 2024 r.

²⁰ Dz. U. z 2011 r., Nr 69, poz. 367..

W wyniku przeprowadzonych w toku kontroli oględzin uszkodzenie elementów szklanej osłony hydrantu, co opisano dalej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
(akta kontroli str. 49, 55-59)

1.2. W kontrolowanym okresie spełnienie przez Żłobek wymagań przeciwpożarowych zostało potwierdzone decyzją Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Kędzierzynie-Koźlu²¹ z 5 kwietnia 2019 r.²², a dla budynku wyznaczono jedną strefę pożarową ZL II²³, co odpowiadało zapisom rozporządzenia w sprawie wymagań lokalowych. Stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów²⁴, w Żłobku opracowano i aktualizowano instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, która była przechowywana w sposób umożliwiający jej niezwłoczne udostępnienie służbom ratowniczym. System ochrony przeciwpożarowej w postaci sprzętu do gaszenia pożarów oraz elementów zabezpieczających, a także system oddymiania poddawany był corocznie wymaganym kontrolom, w trakcie których nie stwierdzano nieprawidłowości. W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że drogi ewakuacyjne były odpowiednio oznaczone, a ich ciągi komunikacyjne nie były zakłócone poprzez m.in. elementy wyposażenia lub inne przechowywane rzeczy. Dojazd pożarowy nie był w żaden sposób ograniczony, wyłącznik przeciwpożarowy prądu był łatwo dostępny i oznakowany, wyznaczono także i oznakowano miejsce zbiórki osób ewakuowanych. Zgodnie z § 17 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej, w latach 2021-2024 w Żłobku przeprowadzono dwukrotnie²⁵ próbne ewakuacje, które zgłoszono z odpowiednim wyprzedzeniem oraz uzgodniono z KP PSP w Kędzierzynie-Koźlu.

(akta kontroli str. 23-48, 77-132, 184-190, 332-339, 341)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W trakcie prowadzonych oględzin obiektu, stwierdzono uszkodzenie elementów szklanych zabezpieczenia hydrantu wewnętrznego, zlokalizowanego na parterze budynku w szatni dzieci, które zagrażało bezpośrednio ich bezpieczeństwu, o czym poinformowano Dyrektora na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK. Zgodnie z postanowieniami Statutu Żłobka zawartymi w rozdziale 2, § 7 pkt 2, dzieciom należało zapewnić bezpieczeństwo, z uwzględnieniem obowiązujących

²¹ Dalej: KP PSP w Kędzierzynie-Koźlu.

²² Decyzja została wydana na wniosek Dyrektora przedszkola z dnia 27 marca 2019 r., w związku z adaptacją pomieszczeń zlokalizowanych na parterze budynku na nowe miejsca opieki nad dziećmi. Po przeprowadzeniu czynności kontrolno-rozpoznawczych wszczęto postępowanie administracyjne w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wymaganych do dostosowania całego budynku do obowiązujących przepisów. Nieprawidłowości polegały na montażu hydrantów wewnętrznych DN 25 na pierwszym piętrze budynku oraz wydzieleniu pożarowo klatek schodowych drzwiami o wymaganej klasie odporności ogniowej. Spełnienie wymagań potwierdzono w protokole z ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzonych przez KP PSP w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 30 października 2020 r.

²³ Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się na: mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane dalej jako ZL.

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi: ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych.

²⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 822, dalej: rozporządzenie w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

²⁵ Było to 22 lipca 2022 r. oraz 16 lipca 2024 r.

przepisów sanitarnych, BHP i PPOŻ, natomiast w rozdziale 4, § 11 pkt. 5 ust. 3 wskazano, że do zadań Dyrektora należy w szczególności zapewnienie należytego stanu higieniczno-sanitarnego Żłobka oraz warunków bezpieczeństwa dzieci i personelu. W odpowiedzi na przedstawione zawiadomienie, Dyrektor poinformowała, że *niezwłocznie podjęto działania mające na celu usunięcie zagrożeń opisanych w zawiadomieniu. Bezpośrednio po otrzymaniu informacji (...) Dyrektor Żłobka skontaktowała się z firmą odpowiedzialną za nadzór przeciwpożarowy w placówce z prośbą o wymianę uszkodzonej szybki (...) która została wyjęta jeszcze w tym samym dniu po zgłoszeniu, a wymieniona na nową w dniu następnym (...) zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa.*

(akta kontroli str. 25, 48-50, 56-57)

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie, Żłobek prowadzono w budynku i pomieszczeniach spełniających wymogi sanitarno-lokalowe. Rzetelnie prowadzono dokumentację obiektu budowlanego oraz zapewniono przeprowadzanie wymaganych, okresowych kontroli. Liczba dzieci była dostosowana do powierzchni pomieszczeń przeznaczonych na ich zbiorowy pobyt, jednak dopuszczono do stworzenia sytuacji zagrażającej ich bezpieczeństwu. Kontrolowana jednostka spełniała wymagania przeciwpożarowe określone w decyzji wydanej przez KP PSP w Kędzierzynie-Koźlu, jak również posiadała aktualizowaną Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego.

OBSZAR

2. Zatrudnienie personelu spełniającego wymogi określone w obowiązujących przepisach

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2021-2024, zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o żłobkach, pracą Żłobka kierował Dyrektor, spełniający wymagania w zakresie posiadanego wykształcenia oraz doświadczenia zawodowego. Każdy z 22²⁶ pracowników zatrudnionych w kontrolowanym okresie w Żłobku posiadał kwalifikacje określone w art. 16 ust. 1-2 ustawy o żłobkach w zakresie wykształcenia oraz posiadanego doświadczenia, niezbędne do zajmowania stanowiska opiekuna.

(akta kontroli str. 357-377)

2.2 W okresie objętym kontrolą, opiekę nad dziećmi sprawował personel w liczbie odpowiadającej wymogom określonym w art. 15 ust. 1-2 ustawy o żłobkach²⁷. Liczba opiekunów sprawujących opiekę nad dziećmi w poszczególnych grupach stanowiła odpowiednio: czterech lub pięcioro w grupie I liczącej 17-25 dzieci; czterech lub pięcioro w grupie II liczącej 19-28 dzieci; czterech w grupie III liczącej 21-27 dzieci oraz czterech w grupie IV liczącej 19-29. W Żłobku nie wystąpiły przypadki opieki nad dziećmi posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności, wymagającymi szczególnej opieki, a także tych które nie ukończyły pierwszego roku życia.

(akta kontroli str. 374, 378-382)

2.3. W okresie lat 2021-2024 Żłobek zapewnił zatrudnionym opiekunom udział w bezpłatnych szkoleniach z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy, jak również możliwość aktualizacji wiedzy w tym zakresie co dwa lata. Stosownie do art. 16 ust. 4 ustawy o żłobkach²⁸, w jednostce organizowano szkolenia

²⁶ W latach 2021-2024 zatrudnionych było łącznie 22 opiekunów, z czego z pięcioma wygaśł stosunek pracy.

²⁷ Jeden opiekun, może sprawować opiekę w żłobku, nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku, gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia maksymalnie nad pięciorgiem dzieci.

²⁸ Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym jest obowiązany do systematycznej aktualizacji wiedzy i umiejętności w zakresie usług opieki i wczesnej edukacji dzieci w wieku do lat trzech, metodyki

wewnętrzne podnoszące poziom wiedzy i umiejętności w zakresie usług opieki i wczesnej edukacji dzieci w wieku do lat trzech, metodyki i praktyki pracy z dziećmi, zrozumienia ich potrzeb, współpracy z rodzicami oraz dbania o własny dobrostan. W 2022 r. zorganizowano szkolenie pt.: *Plastyka sensoryczna jako nowoczesna metoda pracy z dzieckiem*, natomiast w 2024 r.: *Efektywna komunikacja w zespole*, a udział w nich wzięło po 16 opiekunów.

Dyrektor wyjaśniła, że *pracownicy Żłobka, systematycznie aktualizowali swoją wiedzę i umiejętności w zakresie metodyki i praktyki pracy z małymi dziećmi. Podnoszenie kwalifikacji odbywało się poprzez samokształcenie (m.in. korzystanie z bezpłatnych materiałów dostępnych w internecie, scenariuszy zajęć do pracy z małymi dziećmi). Dodatkowo, w placówce opiekunki zdobywające wiedzę przez samokształcenie, przekazywały ją innym opiekunom w ramach wewnętrznych szkoleń personelu.*

(akta kontroli str. 355- 356, 375-377, 433-437)

2.4. W latach 2021-2024 opieka nad dziećmi nie była sprawowana przez wolontariuszy.

(akta kontroli str. 384)

2.5. W ww. latach funkcję pielęgniarki w Żłobku pełniła Dyrektor Żłobka, której Prezydent Miasta Kędzierzyna-Koźła²⁹ powierzyła realizację dodatkowych zadań w tym zakresie.

(akta kontroli str. 357-373, 384, 411-412, 441-446)

W wyniku corocznych kontroli³⁰ przeprowadzonych przez pracowników Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta w Kędzierzynie-Koźlu, na podstawie upoważnienia Prezydent Miasta Kędzierzyna-Koźła, formułowano zalecenie pokontrolne by *w możliwie najkrótszym terminie zatrudnić pielęgniarkę lub położną, zgodnie z wymogami art. 15 ust. 3 ustawy o żłobkach.*

W okresie objętym kontrolą, w Żłobku nie zatrudniono pielęgniarki lub położnej, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości.*

(akta kontroli str. 7-22, 374-377, 384)

2.6. W okresie objętym kontrolą, w Żłobku zatrudnionych było ogółem 30³¹ pracowników. Wszystkie osoby sprawujące opiekę nad dziećmi³² posiadały aktualne badania sanitarno-epidemiologiczne. Spośród tych osób 28 stosownie do art. 15 ust. 4 ustawy o żłobkach, przed podjęciem zatrudnienia, przedstawiło wymagane zaświadczenie o niekaralności. Dokonano też weryfikacji, czy osoby te nie figurowały w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

W dwóch przypadkach ww. zaświadczenia zostały przedstawione dopiero po rozpoczęciu pracy, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości.*

(akta kontroli str. 375-377, 421-422)

i praktyki pracy z dziećmi, zrozumienia potrzeb dzieci, współpracy z rodzicami oraz dbania o własny dobrostan, w szczególności przez samokształcenie, udział w szkoleniach lub wsparcie ze strony podmiotu prowadzącego odpowiednio żłobek lub klub dziecięcy.

²⁹ Dokumenty z dnia: 5 stycznia 2021 r., 5 lipca 2021 r., 4 stycznia 2022 r., 29 czerwca 2022 r., 4 stycznia 2023 r. oraz 8 stycznia 2024 r.

³⁰ 9 sierpnia 2021 r., 27 lipca 2022 r., 18 sierpnia 2023 r. oraz 31 lipca 2024 r.

³¹ Dyrektor, intendent, opiekunowie, kucharz, pomoc kuchenna i konserwator.

³² 22 opiekunów.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2021-2024, w Żłobku, nie zatrudniano pielęgniarki lub położnej wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 15 ust. 3 ustawy o żłobkach. Zgodnie z tym przepisem w Żłobku, do którego uczęszcza więcej niż dwadzieścioro dzieci, zatrudnia się przynajmniej jedną pielęgniarkę lub położną.

(akta kontroli str. 7-22, 374-377, 384, 441-446)

Dyrektor wyjaśniła, że *podjęto szereg czynności mających na celu zatrudnienie w Żłobku pielęgniarki lub położnej (...) poprzez zamieszczanie ofert pracy na stronie internetowej placówki od 2018 r., publikowanie ofert pracy na stronie BIP Żłobka (z ostatnią aktualizacją 8 października 2024 r.), przesyłania do lokalnego radia oraz Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu ogłoszeń o naborze na stanowisko pielęgniarki lub położnej, podejmowanie działań w poszukiwaniu pielęgniarki na własną rękę, m.in. rozmowy ze znaną kadrą pielęgniarską w Kędzierzynie-Koźlu, telefony do dyrekcji szpitala w Kędzierzynie-Koźlu.*

(akta kontroli str. 374, 413, 416-418)

NIK dostrzega podejmowane działania na rzecz zatrudnienia pielęgniarki lub położnej, jednakże nie były one skuteczne, co w konsekwencji prowadziło do braku prawidłowej realizacji obowiązku wynikającego z przywołanego przepisu ustawy o żłobkach oraz zalecenia pokontrolnego, formułowanego przez organ nadzoru.

2. W 2024 r. Dyrektor zawarła umowy o pracę z dwiema osobami, pomimo nieprzedłożenia przez te osoby zaświadczeń o niekaralności, co stanowiło naruszenie art. 15 ust. 4 i ust. 5 ustawy o żłobkach. Wskazane dokumenty zostały dostarczone po upływie 16 i 27 dni od dnia zawarcia umowy o pracę. Powyższe dotyczyło osoby zatrudnionej na stanowisku kucharza w okresie od 19 marca do 31 maja, która przedłożyła stosowne zaświadczenie 4 kwietnia 2024 r. oraz osoby zatrudnionej na stanowisku pomocy kuchennej w okresie od 21 marca do 13 maja, od której zaświadczenie to przyjęto 17 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str. 374-377)

Zgodnie z ww. przepisami, osobą zatrudnioną do wykonywania pracy lub świadczenia usług w żłobku lub klubie dziecięcym nie może być osoba, która figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub została skazana prawomocnym wyrokiem za inne przestępstwo umyślne. Przed podjęciem zatrudnienia osoby te zobowiązane są do przedstawienia zaświadczenia o niekaralności, wystawionego nie wcześniej niż 3 miesiące przed rozpoczęciem pracy lub świadczenia usług w żłobku.

Dyrektor wyjaśniła, że *oboje pracownicy na dzień zatrudnienia złożyli oświadczenie o niekaralności (...) ze względu na zatrudnienie ich w trybie pilnym z uwagi na nagłe zachorowanie dwóch pracowników kuchni, co było niezbędne dla zapewnienia ciągłości pracy żłobka. Pracownicy nie mieli bezpośredniego kontaktu z dziećmi.*

(akta kontroli str. 421-422)

NIK wskazuje, że złożenie przez nowozatrudnione osoby oświadczeń o niekaralności nie wypełnia wymogu przedłożenia zaświadczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5 ustawy o żłobkach. Należy także podkreślić, że obowiązek ten dotyczy wszystkich osób zatrudnionych do wykonywania pracy lub świadczenia usług w Żłobku, bez względu na charakter i sposób realizacji powierzonego zakresu czynności.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor oraz zatrudnieni w okresie kontroli opiekunowie, posiadali niezbędne kwalifikacje do pełnienia swoich obowiązków, a liczba tych pracowników dostosowana była do liczby dzieci. Opiekunom zapewniono możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poprzez udział w szkoleniach. W Żłobku nie zatrudniano jednak pielęgniarki lub położnej, oraz dopuszczono do pracy dwie osoby, bez uprzedniego przedstawienia wymaganych zaświadczeń o niekaralności.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Wzmocnienie nadzoru nad realizacją obowiązków w zakresie zapewniania dzieciom bezpiecznych warunków w trakcie pobytu w Żłobku.
 2. Kontynuowanie działań w celu zatrudnienia pielęgniarki lub położnej.
 3. Wyeliminowanie przypadków zatrudniania pracowników, bez uprzedniego przedstawienia przez te osoby zaświadczenia o niekaralności.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 3 grudnia 2024 r.

Kontroler

Paweł Toczek

specjalista kontroli państwowej

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Opolu

Dyrektor

Janusz Madej

/-/

.....
podpis